

Dokument nr. 8:95

(2002-2003)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene John I. Alvheim, Harald T. Nesvik og Øystein Hedstrøm

Forslag fra stortingsrepresentantene John I. Alvheim, Harald T. Nesvik og Øystein Hedstrøm om at det innen utgangen av 2003 legges frem forslag om endring av merverdiavgiftslovgivningen slik at det ikke kreves merverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom selvstendig næringsdrivende tannleger i samme praksis

Til Stortinget

BAKGRUNN

For tannleger i privat sektor er det vanlig å organisere seg slik at tannleger som eier en praksis leier ut deler av lokalet til en annen selvstendig tannlege, en såkalt assistenttannlege. Praksiseier stiller lokaler, hjelpepersonell og utstyr til disposisjon. Assistenttannlegen er selvstendig næringsdrivende, averterer under eget navn og betaler en avtalt andel av inntektene til praksiseier som vederlag for de kostnader praksiseier har til lokaler, hjelpepersonell og utstyr. Assistenttannlegen har normalt en egen pasientportefølje, men praksiseier overlater en del av pasientene som oppsøker praksisen til assistenttannlegen, særlig dersom kapasitetshensyn tilsier det. Ordningen har karakter av praksisfellesskap. Dette er en svært praktisk måte å organisere seg på da det gjør praksisen mindre sårbar ved sykdom og ferie ved at tannlegene kan trå til for hverandre. Det er til det beste både for pasientene og tannlegene.

Helt siden merverdiavgiftsloven trådte i kraft i 1970 har det vært merverdiavgift på leie av utstyr, men myndighetene valgte å ikke kreve slik avgift for leie mellom tannleger. Dette skjedde etter dialog mellom tannlegeforeningen og skattemyndighetene, da staten ikke så samsvar mellom proveny og ressur-

sene som krevdes for å administrere ordningen. Da tjenestemomsreformen ble innført, 1. juli 2001, ble omsetning av alle tjenester avgiftspliktig med mindre annet er særskilt bestemt. Ved behandlingen av tjenestemomsreformen ble det imidlertid i merverdiavgiftsloven § 5 b uttrykkelig gjort unntak for merverdiavgift på helsetjenester. Unntaket er nærmere presisert i forskrift 15. juni 2001 (forskrift nr. 119) om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester.

Skattedirektoratet har i en fortolkning fra 1. juli 2002 gitt uttrykk for at merverdiavgiftslovgivningen må forstås slik at vederlag for utleie av utstyr og adgang til pasientportefølje og eventuelt goodwill, som utveksles mellom tannleger i samme praksis, er merverdiavgiftspliktig. Opprettholdes dette, vil det få uheldige samfunnsmessige virkninger.

Å beregne merverdiavgift på vederlag for ytelser som utveksles mellom tannleger i samme praksis, vil bidra til å fordyre kostnaden til behandling. Det fører til at pasienter må betale mer. Følgen kan bli at befolkningen nedprioriterer tannbehandling, og det vil i så fall ha negativ virkning for tannhelsen. Særlig vil dette kunne ramme økonomisk svakt stilte grupper. Dette vil være en utilsiktet og uønsket følge av merverdiavgiftsreformen. Den regelverksforståelsen som Skattedirektoratet har lagt til grunn, er etter forslagsstillernes syn i strid med de politiske intensjoner som lå bak merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester, nemlig at pasientene skal skjermes for merutgifter til disse tjenestene. Tannhelsetjenester er som helsetjenester for øvrig, et gode der myndighetene ikke bør bidra til ordninger som virker fordyrende for pasientene.

Storvikutvalget som utredet tjenestemomsreformen, trakk i NOU 1990:11 frem noen hensyn som er relevante å vektlegge dersom det skal gjøres unntak fra moms på enkelttjenester. Disse hensynene ble

også lagt til grunn i Ot.prp. nr. 2 (2000-2001) som ble fremmet i forbindelse med tjenestemomsreformen. Storvikutvalget påpekte for det første at like ytelser bør behandles likt i forhold til merverdiavgiftsplikt, og mente at det taler for unntak i tilfeller der plikten ikke virker nøytralt. I dette tilfellet oppstår avgiftsplikten kun når praksiseier har tatt inn ytterligere tannleger i praksisen, men ikke når tannlegen driver alene. Det viser at avgiftsplikten ikke virker nøytralt. Storvikutvalget trakk også frem hensynet til et positivt proveny. Da det neppe er rimelig samsvar mellom de ressurser som kreves for å administrere merverdiavgiftsplikt og det proveny man kan forvente, taler dette mot avgiftsplikt. Et tredje hensyn er at det avgiftsteknisk blir svært komplisert å skulle beregne merverdiavgift for hver enkelt av de delytelser som skjer mellom tannlegene. Hensynet til et enkelt avgiftssystem kan dermed ikke ivaretas.

Andre europeiske land som har innført merverdiavgift på tjenester, deriblant Storbritannia, har på samme måte som Norge gjort unntak for helsetjenester. I Storbritannia forstås imidlertid regelverket slik at det er unntak for merverdiavgift på vederlag som tannleger i samme praksis, yter seg imellom for leie av lokaler, utstyr, personell mv. Slikt vederlag er unntatt dersom tjenestene det gjelder knytter seg til medisinske formål og er en nødvendig forutsetning for å yte helsetjenesten. Unntaket gjelder ikke når tannlegen har sluttet å praktisere, eller utleien skjer fra en huseier som ikke er tannlege. Det er naturlig å legge tilsvarende synspunkt til grunn også i Norge og utforme det norske regelverket slik.

Etter forslagsstillernes syn, må ordninger som tannlegene etablerer innad i praksisen for å kunne yte bedre og mer rasjonelle helsetjenester, anses som en integrert del av helsetjenesten. Vederlag som utveksles må være unntatt fra merverdiavgiftsplikt. Derfor er det ønskelig å presisere merverdiavgiftslovgivningen slik at det uttrykkelig gjøres unntak for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom tannleger i samme praksis. Presiseringen kan enten skje ved endring av lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift, eller ved endring av forskrift 15. juni 2001 (forskrift nr. 119) om avgrensning av merverdiavgiftsunntaket for helsetjenester, men forslagsstillerne anser at Regjeringen er nærmest til å avgjøre hvilken fremgangsmåte som er mest hensiktsmessig.

FORSLAG

Det fremmes derfor følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber Regjeringen innen utgangen av 2003 å legge frem forslag om endring av merverdiavgiftslovgivningen slik at det ikke kreves merverdiavgift på vederlag for utleie av utstyr og tjenester som ytes mellom selvstendig næringsdrivende tannleger i samme praksis.

1. april 2003